Ч. 247. Львів, Субота дня 2. (15.) падолиста 1902. Річник VI.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . 1·70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків

Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Архиерейскі посланія ВПр. Митрополита.

(Дальше).

Чи можна університетскій молодіжи займати ся політикою? Таке питанє задає проф. Масарик, відомий не лише яко знаменитий педаґоґ і професор фільософії, але також яко визначний ческий політик з табору реалістів. Думаємо, що погляд сего мужа, без всякого сумніву вельми поступового, повинен би бути цікавим і міродатним і для нашої суспільности, яка ще так мало вишколена і підготовлена в політиці. У нас, так як в язикових справах всякий присвоює собі право рішати трудні питаня язикові і літературні, всякий уважає себе уродженим фільольоґом і після свого розуміня бажав би реформувати і угаджувати язикові і літературні справи і питаня, так і в політиці всякий вважає себе політиком і хоче рішати трудні політичні і суспільні питаня, хоч нераз недостає єму найелементарнійших відомостий до того, знаня обставин, хоч політичний овид єго обмежає ся до одного дневника. Отже, щоби ніхто не посуджував нас о сторонничість, о пересуд супроти рускої суспільности, подамо в цілости сей уступ з розвідки проф. Масарика, що відносить ся до політики.

Звичайно, каже він, забороняють молодіжи займати ся політикою, але нерозумно заборонювати се, чого не дасть ся заборонити. Як не має зацікавити ся н. пр. правник, що вчить ся національної економії або державних наук, справами, про які розправляють в соймі або в раді державній?

Правник з IV року не повинен занимати ся політикою, хоч той сам правник зараз по скінченю виділу, зложивши іспити і осягнувши становище, має право і обовязок брати участь в політичнім житю. Се прямо сьмішно, що деякі дневники називають академічну молодіж »цьвітом народу«, а сейчас прозивають її »незрілими молодцями«, скоро належать в політичнім напрямі до супротивного табору.

Молодіж може занимати ся політикою, але так, як се личить образованим людям — предметово. Нехай розслїджує історичні і політичні проблєми нехай сама думає і не слухає всего, що їй перший ліпший наговорить. Але задлятого як-раз потрібно, щоби молодіж як найпильнійше працювала в своїм заводі, а при тім і політично образувала ся. Політика в нинїшних часах є також працею, а не пустословним балаканєм. Хто нині хоче бути політиком, повинен собі здобути потрібне образованє наукою в тих областях, яких знанє є необхідне для реального політика. Але чи наша молодіж приготовляє ся до сеї будучої політичної дороги? Чи читає н. пр. Аристотелеву політику, якої докладне знанє сегодня належить до доброго тону в Анґлії? Чи читає писанє новійших політичних письменників Міля, Спенсера, Мена, Токвіля? Чи студиює фільософію історії? Чи читає російских панславістів, польских месиянїстів, або Гавлїчка і Паляцкого? А чи крім краєвих політичних дневників читає важнїйші заграничні дневники і журнали, щоби самостійнїйше і зрільше оцінити, що дома діє ся? (А кілько то у нас політиків обмежає ся одним лише дневником і хоче розвязувати важні політичні проблєми?! Ред. Русл.)

Отже, хоч я не бажаю ослаблювати і гасити зацікавленя молодіжи що-до політики, каже дальше проф. Масарик, не можу однак промовчати мого переконаня, що політична діяльність не є для народу і людскости найплідніїша. Не політика рішає про долю народів, але рішають почуваня і ідеї, які повстають не в парляментах, але в серцях і головах знаменитих людий — не людий сьвітової слави, але також таких, що коротають своє житє в звичайних хатах в тяжкій роботі. Почуваня й ідеї розповсюджують ся, зроджують нові почуваня й ідеї, які виховують нові і щораз нові поколїня, поки наостанку визначні практики нададуть тим почуваням і поглядам політичну постать. Задля того повинні ми дбати, щоби кождий мав живе переконанє, повинні ми пильнувати, щоби наше образованє служило взнеслим моральним ідеалам — а вже тоді найдуть ся політики, які дадуть практичний вираз таким переконаням. Але ніколи або дуже рідко впоювали політики такі переконаня народам. Многі дають ся справді засліпити часовим успіхом, на многих ділає сила, могутність, становище; — одначе Наполєон не був можливий без фільософів XVIII ст., Бісмарк не був можливий без Шілєра, Лєсінґа, Канта, Геґля! А чи се, що сї мужі вдїяли, є справді таке величне, щоби кождий уладив своє житє за їх прикладом? Чи наш студент університету не повинен як-раз ліпше знати історию, чи не повинен як-раз оцінити ліпше сей ідеальний сьвіт, з якого в дійсности виходять великі діла?

Нині молодіж повинна як найменше добивати ся політичних лаврів — аж занадто пізнаєм, що велику правду сказав старий Оксеншерна? — Всюди, на котрім становищі можеш успішнійше і користнїйше трудити ся для свого народу, як на мовчанці. Колиж вже бажаєш, мати участь в тім роді діяльности, яку підлестники все ще записують великими буквами в книгу народів, то будь бодай постійний...

Але хто не вірить у всемогучість політики, той инакше представляє собі народну роботу нашої молодіжи, як звичайно вимагає ся. Молодіж найкрасше працює для свого народу, коли приготовляє ся сумлїнно для свого будучого заводу. Не треба собі сушити голови тим, як би народови найкрасше помогти; наколи студиюєш медицину, то послужеш найкрасше народови, як будеш добрим і сумлїнним лїкарем; — инший знов найкрасше послужить тим народови, як буде добрим учителем, сьвящеником — якжеж маємо инакше »трудити ся для народу?«

Молодіж визначає ся великим засобом сили; она не радо віддає ся специяльному заводови, она цікавить ся всїм. Щасливі літа, — тим щасливійші, наколи їх вихіснує ся після спромоги. Але я бою ся, що у нас многим є неясне розумінє »народної роботи«. Народність у нас стала абстрактним, неначе схолястичним розумінєм, тим абстрактним, що в тім не глядимо вже певного означеного змісту; »добрий Чех«, »патріот« і т. д. — стали вже єством; не думають про се, що »лише Чех« се є фікция, бо кождий Чех eo ipso є також вітцем, дитятем, приятелем, урядником, адвокатом, учителем і т. д.; словом, добрим Чехом є сей, що трудить ся морально і розумно.

»Не кождий хто каже: Господи, Господи, війди до царства небесного, лише сей що творить волю мого Вітця, що є на небі«. Таким способом тривіялїзують ся великі кличі. Тимто часто найлїпшим »патріотом« є той, що найбільше кричить і великій масї припадає до вподоби.

В таких часах нема иншого виходу, як обидвома руками держати ся давних признаних моральних правд і після них устроювати своє діланє. Патріотизм, який нині голосять, не подає тепер для житя певних правил, після яких могли б ми жити і умирати. Давна, проста засада: »не лжи« поучує більше, тисяч раз більше, як високопарні мови про нарід і вітчину! Хто не говорить неправди, хто для користи не цурає ся свого переконаня, хто не підлещує ся одиницям анї масам — се золоті люди які принесуть хосен народови. Сповняймо сей одинокий закон, а тоді щезне фарисейство і »патріотична« схолястика і ми не будемо надармо взивати імени народности.

Нация! — се не є абстрактне розумінє, бо я, ти, ми всї є нация, а любити сю нацию, значить тебе любити, тебе, котрого я знаю, що тебе любить... як не зумію тебе любити, тоді не люблю нациї, бодай одну частину єї. Колиж бачу нацию в своїм ближнім, тоді знаю певно, що і як маю ділати, тоді любов моя для народу жива, бо де нема такої любови, там є лише фікция, самолюбство. Молодіж повинна отже з того становища глядїти на житє, займати ся не лише економічними але й етичними проблємами, взагалї всїми сторонами суспільного житя. Реформа сего житя не вийде з віденьского парляменту, ми сами мусимо єго зреформувати.

Проф. Масарик кінчить свої замітки тим, щоби ческа молодіж вглянула в свої хиби і недостачі, бо она так само має хиби і недостачі, як і весь нарід. Тимто не повинні ми їй робити більше докорів, як она сама собі робить. Самопізнанє доведе її до праці і до добрих успіхів.

Ми навели сей уступ з розвідки проф. Масарика майже дословно, бо те саме можна приложити і до нашого народу і до нашої молодіжи. Молодіж се будуччина народу, тим то ми Русини вельми дорожимо нею, а се тим більше, що у нас кожда одиниця має свою ціну, бо не можемо богато давати на пропаще. Задля того бажали-б ми, щоби наша молодіж образувала

ся і вирабляла ся на хосенних трудовників народу в напрямі, який вказує сей учений Чех, а заводовим образованєм і знанєм осягнувши становища, зможе для народу більше вдіяти, як високопарними мовами політичними або аґітацією. Маємо богато сумних прикладів, що вельми спосібні і многонадійні молодці змарнували ся і пропали для народу, пустивши ся на сю безплодну роботу. Але се річ і задача тих, що виховують молодіж, отже професорів університету, настоятелів духовної семинариї, директорів і учителів середних шкіл, вказувати дорогу молодіжи до житя, однак до того потреба любови, саможертви, бо не строгими карами або приписами, але любовю і прихильностю для сеї молодіжи здобудемо єї серця і зуміємо нею кермувати.

(Дальше буде).

З державної ради.

На початку засїданя повідомив президент палати, що православний архиепископ в Чернівцях др. Рента став через свій уряд членом палати панів, а тим самим стратив свій посольский мандат до державної ради; президент зарядить, щоби доповняючий вибір відбув ся як найскорше.

Пос. Зазвóрка ставить два наглі внесеня а пос. Пантучек інтерпеляцию в справі обиди берлиньским судом ческого народа. По відчитаню ряду внесень та інтерпеляций, робили ще запитаня і внесеня пос. Перперсторфер, Скене і Штайн, а відтак палата приступила до нарад над наглостию внесеня пос. Гофера і тов. в справі ческих написів на зелїзницях. По промовах пп. Гофера і Бахера, заняв слово мінїстер зелїзниць др. Вітек, виводячи, що всюда є подвійні написи на державних зелїзницях, хиба на приватних шляхах, остаючих під державним зарядом правительство не має повної свободи і мусить узглядняти деякі права і претенсиї акціонарів. Кінчить запевненєм, що заряд зелїзниць дбає лише про добро населеня всїх країв. По промовах пп. Кафтана і Зічкара та ґенеральних бесїдників Масталька contra і Ґлєкнера pro прийшло до

авантури і бійки.

Підчас фактичних спростовань межи пп. Ґесльом а Сенальом піднесла ся сварка, підчас якої упали слова: »deutsche Schweine«. Нїмецкі і чеські посли збігають ся довкола спорячих і товпять ся в одну глоту. Пос. Сеналь тручений п. Берґером паде навзнак. Крик і жива ґестикуляция змагає ся. Ґалєриї кличуть: фуй! Безрадний супротив авантури віцепрезидент Жачек перериває засїданє на чверть години. Підчас перерви гамір тревае дальше, обі сторони обвиняють себе за причину авантури.

Конець засїданя.

По отвореню засїданя президент удїлив нагани Сенальови серед грімких окликів Чехів, що також Ґесльови і Берґерови належить ся нагана. Підношено дальше фактичні спростованя, а відтак в голосованю відкинено наглість внесеня і на тім покінчило ся засїданє. Слїдуюче засїданє нинї о год. 11.

Новинки.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Акиндина; рим.-кат. Леопольда. — В недїлю: руско-кат. Йосифа Айталя; рим.-кат. Едмунда.

— **Посол Барвіньский** повернув з подорожи з Риму до Львова, щоби взяти участь в сесиї Ради шк. кр., на котрій має бути наконечно полагоджена справа нового пляну для науки рускої мови в середних школах на основі обрад анкети свого часу скликаної в тій цїли. »Дїло« покористувало ся нагодою подорожи посла Барвіньского до Риму, щоби накинути ся мокрим рядном, мов би то він виїхав до Риму в тій цїли, щоби ухилити ся від розправи про страйки. Коли розважимо, що подорож до Риму була постановлена ще у вересни, дальше що посол Барвіньский підписав з иншими рускими послами нагле внесенє в справі страйків, то з всего того виходить, як безглузда і безпідставна є напасть »Дїла«, так що шкода навіть слів тратити на відповідь.

— **Хлїборобскі страйки перед судом.** Перед трибуналом карним в Тернополи відбула ся дня 6. мин. м. страйкова розправа против Івана Захаркова з Сидорова, гусятиньского повіта, о злочин насильства, поповнений після акту обжалованя на Войтку Кальварі в Сидорові в той спосіб, що обжалуваний мав грозити Кальварови, що єго пшениця піде з водою, коли буде ходити на лан жати, чого тойже так настрашив ся, що на лан до роботи не пішов. Обжалуваний перечив вину. По переведеній розправі і по промові оборонця, п. А. Гриневецкого, трибунал увільнив Захаркова від вини і кари.

Перед трибуналом карним в Тернополи відбула ся дня 27. мин. м. розправа против Андрія Шкварка і 9 товаришів з Кобиловолок, теребовельского повіта, за те, що дня 29. липня с. р. на візванє жандарма в Кобиловолоках не розійшли ся — отже за провину збіговиска з §. 283 з. к. Шкварок сидів в слїдчій вязници 3 місяцї. Всї обжаловані боронили ся тим, що візваня жандарма, щоби розійшли ся, не чули. По переведеній розправі трибунал засудив Дмитра Полюгу на 1 місяць арешту, Ст. Шкварка на 3 тижнї, Андрія Шкварка на 14 днїв, М. Соханя на 10 днїв, а Йосифа Городиского і Стефана Скрибайла по 8 днїв арешту; прочих чотирох обжалованих увільнив від вини. Боронив адв. А. Гриневецкий.

— **З Станиславова** пишуть нам: Будова духовної семинариї епархіяльної для питомців всїх 4 років (кромі сих питомців, що будуть приняті до рускої колеґії в Римі) доведена вже поза перший поверх. Є се будинок о 14 вікнах фронтових, на лївім крилї є 7 вікон, а на правім 5 вікон. До правого крила приперає одноповерховий вже вимурований будинок економічний, котрий вчасти стоїть вже на реальности Шептицкого. В нїм буде мешканє СС. Служебниць і кухня. На другім поверсї в лївім крилї, від города, містить ся домашна каплиця. Єї стїни будуть о один метер висші, як в других кімнатах. В жовтни 1903. р. має і могла би вже бути семинария отворена. В звязи з тим стоїть обсада настоятелїв семинариї як також іменованє професорів маючого ся новоосновати богословского лїцея епархіяльного, котрих що найменше 6 повинно бути. Професори богословских лїцеїв мають повну плату професорів шкіл середних. По отвореню семинариї в нашім містї сподємо ся піднесеня культу в катедрі через численнїйшу асистенцию і сьпів питомців, а по отвореню богословского лїцея, руху наукового богословского, при зужитковану епархіяльної бібліотеки Митр. Шептицкого — може видань періодичних науково-заводових, як і популярно-релїґійних. Шкода, що при семинариї не будує ся на площи Шептицкого відразу церков, котру би при рівночаснїй будові значно дешевше можна поставити, як при окремім заходї.

— **Справа академічного фонду.** Нинї в пятницю відбудуть ся за запрошенями загальні збори укр.-рускої молодіжи академічної і технїчної у Львові в справі т. зв. академічного фонду.

— **Торжественний вечер в честь Сьв. Отця в Снятинї.** Товариство »Снятиньский Боян« устроює в недїлю. дня 16 падолиста с. р. в сали »Сокола« в Снятинї в честь 25-лїтної річницї понтифікату Єго Сьвятости Папи римского Льва XIII — при ласкавій співучасти Вп. Ольги Проскурницкої, ВПп. М. Лукасєвича і Ст. Михайлюка торжественний вечер з отсею проґрамою: 1) Вступне слово. 2) Даремне пісне. Муз. Січиньского, хор муж. 3) Минули лїта молоді. Сопранове сольо. Муз. Нижанковского. 4) Блаженний людів. Псалом XXIII. Муз. Бортняньского. Хор мішан. в супроводї фортеп. 5) »Siciliana«. Сольо тенорове з оп. »Cavaleria rusticana«. Муз. Mascagni-го. 6) Вечірня. Муз. Beethoven-а. Хор муж. 7) Подорожний. Сольо басове. Муз. Шуберта. 8) Хор циґанів. Муз. Шумана. Хор мішаний в супроводї фортепяну. 9) Блажен муж. Псалом XXXII. Муз. Бортняньского. Хор мужеский. Надпроґрамово возьме участь в тім концертї також звісний цитрист ВПр. о. Кири-

Прогулька в Буркут.

(*Вакацийна згадка*).

(Дальше).

А власть? Єї се на руку, бо має більше своїх заушників, котрими послугує ся підчас виборів. В кождім селї війт жид або хрунь, котрий на приказ віддасть голос навіть і на фірмана пана старости; де їм там дбати о осьвіту та тверезість! Сьвящеників на галицкім боцї*) лиш двох, один в Довгополю (де лиш є 2 корчми) другий в Ферескулї; учителї Поляки — ось і уся інтелїґенция, котра не в силї побороти лихо, тим більше, що кождий крім о. П. своєї тїни боїть ся. — Дуже богато ще уплине води в Черемоши, нїм нарід осьвідомить ся і сам за себе постоїть. — Дотепер має »Просьвіта« членів в Гриневі, по більшій части самих камеральних побережників; може з часом, як вийде зі школи письменна ґенерация, буде під тим зглядом лїпше.

Дещо для ілюстрациї наших властий. В Косові є фізик др. Янїкевич, котрий лиш »пантрує«, де, в якім селї яка епідемія. Кождий війт має від него приказ, доносити до староства о кождім случаю хороби, а як нема нїякого, то має хорих сфабрикувати. Се дїє ся, як оповідають — в той спосіб, що доносить ся до староства, мовби в селї вибухла епідемія. Пан фізик очивидно зараз приїзджає до уряду громадского, каже собі прибити на рахунку їзди печатку війта і їде назад, навіть не оглянувши хорих. Єсли з паном фізиком їде ще яка урядова особа, то тодї біжить поліциянт наперед до одної — другої хати і каже хатним класти ся до ліжка — і готова епідемія. В селї Яблониця появила ся недавно тому червінка; очивидно донесли до староства і пан фізик приїхав, але щоб сполучити dulce cum utili, забрав з собою і свою маґнїфіку, найби она пізнала гори, Грамітний, Буркут і т. д. Пан др. Я., котрого не дармо зробили фізиком, приїхав до війта, казав собі прибити печатку і вернув собі спокійно до дому, не відвідавши хотьби одного хорого. — По дорозї просили єго люди, щоби зайшов до тої або сеї хати, між иншим ткач Толочко, у котрого захорувало аж троє дїтей; але пан фізик не були ласкаві, бо могла би ся була потім заразити ще і їх дитина. *Тих троє дїтей у ткача померло*; панї фізикова відвідала гори дешевим коштом, бо пан фізик зарахував собі диєти і кільометрове (около 50 злр.); а пан староста, коби здоров, конфіскує перепис і листки з »Гайдамаками«; ось наші високі власти!!!

Серед такої бесїди зайшла нас пізна ніч. »Ідїть спати“ закомендерував Олесь, головний аранжер прогульки, »бо завтра о 5. побуджу“. »Ага! завтра не маєте чого їхати до Буркута; послухайте, який на дворі дощик плющить а Копилаш і Бердо геть закурили ся«.

»Так так, поїдете самі до Зеленого, »вуйку« казала панна Оля, Олесьова кузинка, кандидатка до стану »męczycielskiego«, ми тут лишаємо ся і вертаємо в недїлю домів.

»Добраніч пане доктор, дай-Боже, щоби приснило ся Вам двометрова головатиця в Вашім саку, а Вам панно Лїдю гарний... медвідь« пращав ся Зуньо, котрому вечера направила троха гумор. Хмарне лице доктора прояснило ся на хвильку, панна Лїдя зблїдла.

»Або тут є медведї?«

»Ой йой! чому нема! ось дивіть ся за хатою зараз лїс на горі Буковинцї, перед хатою так до 100 м. на Кобилї, а троха дальше уже на Буковинї, на Бердї. Має куда гуляти »вуйко«, навіть заглядає від часу до часу Єрови в вікна«.

»От! говориш“ »защебетала« моя сестричка, »гет менї попуджаєш дїти; медведї тепер в полонинах«. »Не зовсїм! моя панї; ось недавно тому убив медвідь Іванови Лабузї два бики в лїсї так зо 300 м. від лїсничівки в Грамітнім, а в два дни пізнїйше 5 овець. А тамтого тижня вдерла ся медведиця в ночи до стаї Гриця Красуляка — від мене 2 год. ходу — випустила усю худобу на двір. Гуцул чуючи що »маржина« бігає по подвірю, вибіг з хати, а коли учув, що по стаї щось ходить, гадав, що то злодїй і пустив ся го ловити. Медвідь хопив і кинув ним до землї, вирвавши єму з грудей кусень тїла, так що хлоп лежить тепер смертельно хорий«.

Дальший розговір перебила нам Галя, замкнувши двері від жіночого покою перед носом. — Пішли ми спати; жінки ще довго в ніч ба-

*) На буковиньскім боцї є їх 4, але з того трох Румунів в чисто рускій околици (в Снятинї, Довгополю і в Стебнім). — недавно відбули ся вибори до ради громадскої в бук. Яблоници і навіть місцевого сьвященика о. Галїпа не вибрали, хоть то нїби Русин. Але Богом а правдою о. Г. тілько і журить ся своїми людьми, що підчас виборів, а потім не дивно, що іґнорують єго і насьміваютъ ся з него. Так, так о. Г.! займіть ся троха своїм стадом, дбайте о него лїпше як о касино, то і тодї будуть Вас шанувати!

ловнч з Коломиї. Ціни місць: Крісло I-рядне 2 К, II-рядне 1 К 50 сот. Паркет 1 К. Партер 50 сот. Галерия 30 сот. Початок точно о 7. год. вечером.

— **Передвиборчі збори в „Соколі“** відбудуть ся в понеділок дня 17. падолиста 1902. о 8. год. вечер в льокали Товариства при ул. Підвале ч. 7. Позаяк ті збори мають — між иншими — заняти ся також приготовленєм вибору старшини на рік будучий і з сеї причини суть для дальшого розвою Товариства дуже важні, проте Старшина надіє ся, що всї члени Товариства, а то так дійсні як і спомагаючі зволять взяти в них як найчисленнїйшу участь. — *Старшина.*

— **Відчит в Перемишли.** Заходом Тов а Руских Жінок і Руска Бесїда в Перемишли, відбуде ся в недїлю дня 16. н. ст. падолиста, другий відчит, в комнатах Товариства. Читати буде проф. Гуменюк: »Нїцше, єго метафізика і етика«. Початок о 8. год. вечер. Вступ 20 сот.

— **Друга катедра строгої фільософії,** опорожнена по проф. Скурскім на львівскім університетї, була вчера предметом віча студентів. На вічу, яке відбуло ся в мурах університету, були присутні ректор Охенковский і двох професорів. Проводив акад. Зварич, а реферат проголосив акад. Київлевский. Референт по відчитаню дотичної резолюциї, строго скритикував не лише сучасні полїтичні і суспільні але і наукові відносини в Галичинї. Вкінци поручив товаришам-академикам поперти кандидатуру на сю катедру д-ра В. М. Козловского, а бойкотувати кождого иншого професора, що обняв би сю катедру. Промову принято оплесками, почім заняв слово ректор Охенковский. Ректор запевняв, що фільософічний факультет сам горячо займе ся найскоршою обсадою сеї катедри, але мусить запротестувати против вмішуваню академиків в круг дїланя колеґії професорів, тому не може дозволити, аби прочитану резолюцию піддано ту під голосоване. На сю заяву голова зборів прочитав ще раз резолюцию, зредаґовану в досадних словах, і заявив, що не піддасть єї під голосованя, але уважає єї яко приняту через аклямацию. В салї залунали оплески і тим віче покінчило ся.

— **Зміни в судівництві.** З Відня доносить до »Ґлосу народу«, що небавом настануть деякі зміни в кругах судівництва в західній Галичинї. Іменно президент кр. висшого суду в Кракові, Матій Чицен, піде на емеритуру, а при сїй нагоді одержить високе відзначінє і стане іменований членом палати панів. По нїм займе місце радник двору при міністерстві судівництва, Витовт Гаузнер, а до міністерства піде віцепрезидент кр. висш. суду в Кракові, Ярослав Ур-Стебельский. Віцепрезидентом кр. в. суду в Кракові був би старший радник Роман Долиньский, державний прокуратор, а єго наслїдником став би старший радник Теодор Калитовский, заступник державного надпрокуратора в Кракові.

— **Личні вісти.** Вінчанє п. Осипа Максимовича, урядника тов а »Дністер«, з панною Юлїєю Шелестяківною відбуде ся дня 16. с м. в Городятичах (пов Городок). — Вінчанє п. В. Маньовского, укінч. богослова, з панною Юлїєю Лотоцкою відбуде ся дня 18. с. м. в Полівцях, почта і зел. ст. Джурин. — Дня 22. с. м. відбуде ся в Войнилові вінчанє п. Сатурнина Чапельского, податкового адюнкта, з панною Михалиною Амалїєю Дрогомирецкою.

Посмертні † оповістки.

О. Іван Рошкевич, сьвященик-ювілят, з відзнаками крилошаньскими, парох в Вороні, тисьменицкого дек., упокоїв ся дня 11. падолиста в 86 роцї житя і 61. р. сьвященьства. Покійний яко щирий Русин полишив щирий жаль межи парохіянами і всїми знакомими. В. є. п.!

— **Вильгельмина Кадайска,** вдова по зелїзничім адюнктї, упокоїла ся в Чернівцях дня 11. с. м. В. є. п.!

Наука, штука, лїтература.

— Товариство »Просьвіта« видало за вересень с. р.:

На послуханє до Відня. Написав *Богдан Лепкий.* Стор. 31, 8°. Цїна 20 сот.

— **Молода Україна ч. 4.** за жовтень 1902 містить: Посмертна згадка по др. Остапі Терлецкім. — Національна вага університету і консеквенциї її для ренеґатів. III. — *С. Людкевич:* Про основу і значінє сьпівности в поезиї Тараса Шевченка. — Аґрарний страйк. — Хроніка з нашого житя. — Бібліоґрафія. — В фейлетонї: Великдень в тюрмі. — З поезий Лесї Українки.

Редакция оповіщує, що з причини сецесиї академічної молодїжи, мусїла застановити видавництво на 6 місяців, а вложену передплату переносить на біжучі місяцї.

— Концерт **»Льв. Фільгармонії«** з 13. падолиста був чисто Ваґнерівский. Окрім уривків з Ваґнерівских опер, як пригривки до »Трістана і Ізольди«, піснї Сиґфрида при кованю меча з такоїж опери, увертури до »Голендра бурлака« і арії Голендра з I дії, подала дирекция львівскій публицї вперве перший акт з »Валькириї«, частину з трільоґії: »Перстень Нібелюнґів«. Концерт згромадив дуже численну публику, а сьвітле і дійсно артистичне виконанє поодиноких точок проґрами як під зглядом вокальним так і орхестральним причарувало і тих, що не конче то любують ся в Ваґнерівских ґеніяльних композициях. Яким способом? Просто тим способом, що сьпіваки артисти і орхестра під управою Челяньского, зрозумівши докладно духа Ваґнерівских творів, зуміли їх подати в ясний і приступний спосіб. Ваґнера опери треба уміти слухати. Ґеніяльний поет говорить до слухача не лише устами сьпіваків, але цїлим апаратом орхестральним, кождим тоном інструменту, їх краскою, ритмікою, а навіть зміною тонациї. За всїм тим треба уважно слїдити, слухати цїлости, а тодї і виявить ся вся красота гармонії і глубока поетична мисль що правила душею композитора. Діріґент Челяньский провадив »Валькирию« знаменито. По салї розливала ся лише гармонія, з котрої, неначе з спокійного плеса, виринали з повною яснотою, артистично акцентовані фрази сьпіваного слова. Без лїбретта можна було зорентовати ся в ситуациї. Але треба, щоби вокальна часть »Варкириї« спочила в руках такого артиста-сьпівака, яким є Бандровский, що зумів різьку пронунциацию сьпіваків нїмецкої школи облити солодкостию славяньскої мельодийности. За ним пішла в слїди панї Богус-Геллер яко Сиґлїнда. Єї шовковий голос надавав ся дуже до сеї ролї. П. Людвіґ, в ролї жорстокого Гундінґа, вивязав ся з неї по силам, т. с., о скілько єго барітон зміг подужати басову партию Ярого Гундінґа. Але цїлість на тім не потерпіла. П. Людвіґ подобав ся за те в арії Голендра. *Н. В.*

— **Другий і послїдний концерт** Ваґнерівский, що відбуде ся завтра в салї Фільгармонії, заповідає ся також сьвітло як вчерашний. На сїм концертї буде повторений перший акт опери »Валькирия«, за котрий так горячо оплескувано артистів на вчерашнім концертї. Крім того в проґрамі містить ся богато инших Ваґнерівских творів, як увертури з опер »Рієнцї« і »Тангайзер«, та арії з опер »Meistersinger«, »Тангайзер«, які відсьпівають Алекс. Бандровский і Ад. Людвіґ.

Телеґрами.

Відень, 14. падолиста. На нинїшнім засїданю парляменту пос. Кльофач поставив нагле внесенє, в якім домагає ся, аби правительство до 8 днів предложило закон що-до заведеня загального права голосованя.

Відень, 14. падолиста. Fremdenblatt доносить: Заповіджену на вчера авдиенцию у цїсаря відкликано, бо монарх перебув весь вчерашний день в Шенбрунї, де мимо легкої недиспозициї, займав ся біжучими справами державними.

Відень, 14. падолиста. Полїтична ситуация є незмінена, а радше погіршила ся. Чехи рішучо не хочуть уступити без якого реального висліду, а др. Кербер без згоди Нїмцїв не має їх чим заспокоїти. Від кількох днів кружить чутка, що ві вторник парлямент буде відрочений, або прийде до замкненя сесиї. Про розвязанє палати вже нема бесїди. Чехи говорять про зміну кабінета.

лакали, дощ на дворі плюскотів, а Зуньо присипляв мене, бурмочучи під носом пісоньку, котрою цїлий вечір переслїдував Нусю:

»Uno duo tres
Quatuor quinque sex
Uno duo raba:
Парова дараба«.

II.

О 4. год. рано схопив ся я з постелї. Дощ перестав падати, але десь недавно, бо камінє ще мокре. Цїле Бердо від гори до долини в мрацї: невесела перепектива.

Буджу я Зуня: »Вставай« кажу »треба лагодити ся в дальшу дорогу«. Зуньо воркнув щось кріз сон о варятах, півголовках, Кульпаркові, дороговій фебрі (Reisefieber) і обернувши ся на другий бік, захропів.

Лишив я єго, побудив фірманів і слуги, встала Мариня і Галя, збудив ся і доктор.

»А як на дворі?«

»Мрака; як піде в гору, то буде дощ, а як впаде в долину, то »вереме« (погода). А не снились Вам, докторе, пструги?«

»Ой чому нї? Коби я їх тілько видів на яві, що сеї ночі в снї. Іду я — снить ся менї« розказував, убираючи ся доктор »улицею Кароля Людвіка коло гейби не закритої Полтви, аж дивлю ся, а в нїй повно усякої риби, пстругів, головатиць, щупаків, оконїв і богато богато инших риб. Озирнув ся сюди-туди, чи не видко де поліцая і скік зі саком до води. Дивлю ся, пливе гарна двометрова головатиця, я за нею, наставив сак, зловив і тягну що сили на беріг, аж тут дивлю ся, а се не головатиця лиш один Вам і менї добре знакомий львівский адвокат-Русин. Тьфу! поганий сон!«

»Sen mara, Pan Bóg wiara — пане доктор; ось тут Ваша вода, умивайте ся, бо пізно, снїданє уже на столї“.

Повставали усї, навіть і Зуньо, котрому я над раном перервав красний сон, бо снило ся єму, що плив зі своєю судженою до Буркута на паровій дарабі. Музика грала арию до слів піснї: Uno duo tres і т. д.; сьпівав ю квартет складаючий ся з єго бюрового шефа, прокуратора, капітана тої компанії, при котрій він сего року в маю відбував вправи, та д. Гн. — І сей чудовий сон перебив я єму, за що до полудня не хотїв до мене говорити.

О год. $^1/_2$7 рано виїхали ми з хати. Галя і Нуцик присїли ся на Олесьову фіру. Нуська посварившись ся з Нуцьом, з котрим учера була цїлком скомпанувала ся, хоть передтим усе нам казала, що в Тернополи она і на 4 срібні паски не дивить ся — (але besser ist ein Floh in der Suppe als gar kein Fleisch) — втарабанила ся на візок до Зуня, а я сїв на коня, котрого ще-м собі вчера замовив. — Доктор пішов наперед до школи, будити другу партию.

Поїхали ми. По дорозї забрали решту товариства і дорогою над Пробійною тягнули ся поволи в гору.

Від Гриневи почавши лишає комунїкацийна, ведуча до Буркута дорога Білий Черемош і іде дальше здовж Пробійної. Минаючи школу переходить она на лївий бік і сим боком іде аж до Грамітного. — Грамітний се потік, з правого боку Пробійни, якого жерела попід горою »Пнїве«; пливе він доста широкою долиною крізь камеральні лїси; коло побережничівки лучить ся з Малим Грамітним а коло лїсничівки з потоком Старим. Відси іде уже водний канал, котрим плавлять дерево до Пробійної. Не доходячи до неї, подибає Грамітний по дорозї величезні скали збудовані з тонко уверствованих пісковцїв т. з. ропяницких верств, через котрі вода перебиває ся, спадаючи з гуком та шумом з одної тераси на другу. Богато скал розстріляно, щоби лїпше умістити ризу, котрою дерево йде з каналу до ріки. Ся риза має в горі шлюзу, котру запирають — як хочуть дерево пускати на долину.

Ковбки ідуть каналом аж до сеї шлюзи, де їх складають в купи. Як треба в ріцї дерева на дараби, то тодї замикають сю гать на потоцї, аж вода підійме ся до висоти ризи і пускають по одному ковбкови. З страшенною силою гонить він в долину сим зробленим з дерева коритом; перед собою жене гору, утворену з мілїонів капель води, підскакуючих і мінячих ся на сонци гейби хрусталь — аж вискочить на ріку, де єго зараз ловлять і збивають в дарабу.

З правого і лївого боку Грамітного високі зелені гори a vis-a-vis за Пробінею ще висші, але уже цїлком лисі. Лише скала місцями поросла мохом та рідкою травою; денеде причіпилась до скали смерічка, обгризена козами, котрі мов вивірки друть ся у гору. Колись і тут був лїс, та не довго тримав ся, дерево забрали »пруси«, а решту сполокала вода — се образок галицкої господарки лїсової в мужицких лїсах.

Оглянувши Грамітний, поїхали ми дальше по всїх тих »ох-ах« і »ах-ах«, якими товариство висказувало свій подив. За закрутом розширяє ся долина Пробійної, се присїлок Гриняви Шикмани, садиба гринівского війта. На єго адресу

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Найславнїйша проґрама!

від 1. до 15. падолиста 1902.

При співучасти військової музики 30. п. п.

1) **Марш.** 2) **Увертура** (Реклямоґраф). 3) **Miss Karola**, жонґлєрка і еквілїбристка. 4) **Братя Tuark**, олїмпійскі забави. 5) **Giay Trio**, комічні музикальні шлїфарі. 6) **Tachel**, силач. 7) **Wiliam Latoure**, пародия надсцени в мінїятурі. (Павза). 8) **Орхестра**. 9) **Lola de la Sawa**, комічна тресура псів. 10) **The Darras**, ґімнастика у воздусї. 11) **O. Pawel & Geo**, ґімнастика на потрійнім реку. 12) **Американьский біоскоп**, з новою серією образів.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

„Тревоги автора і видавника„

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адмінїстрациї »Руслана« та в обох руських книгарнях у Львові.

Цїна примірника на велїновім папери виносить всего **30 сот.** (з почтовою пересилкою 35 сот.).

НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатиньский.

СВЕКРУХА

комедия з сїльского житя в 3 актах

Цїна 60 сот.

З житя схоплені типи, погідна веселість і простота сценїчної обстановки чинять сю комедию дуже пригідною до вистави навіть для меньших аматорских кругів.

Набути можна в Ставропигійскій книгарни у Львові.

Найновійший твір

Л. Лопатиньского

„ПАРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту лїтників)

відзначує ся невичерпаним йовіяльним гумором і жвавим дияльоґом. Ся комедия збогачує знатно ґалєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуаций і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедиї упослїдженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Цїна 2 кор.

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

Днїстер

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

є одиноким руским Товариством асекурацийним.

Фонди »Днїстра« з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386.402 кор.	83 сот.	разом 645.383 кор. 59. сот.
Резерва премії	205.227 „	— „	
Резерва специяльна	6.000 „	— „	
Фонд емеритальний	47.753 „	76 „	

»Днїстер« обезпечає будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всї три ВП. Ординарияти припоручили **»Днїстер«** Всч. Духовеньству і всім вірним.

Оплата премії в »Днїстрі« є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє **»Днїстер«** межи своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. виносить зворот 8%.

Шкоди виплачує **»Днїстер«** дуже скоро, а оцїнку шкід переводить разом з делеґатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив **»Днїстер«** 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени »Днїстра« можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвім і касах ощадности, бо каси ті принимають полїси **»Днїстра«** при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечати через **»Днїстер«** — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківскім Товаристві, а з провізиї від тих обезпечень відступає **»Днїстер«** часть на рускі добродїйні цїли.

Аґенциї передає **»Днїстер«** радо селянам, господарям, особливо де нема **»Днїстра«**. Аґенти заробили 349.486 кор. провізиї.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

посилали ми цїлу дорогу всї проклони, які викликували у нас всї ті вибої та купи каміня, накопичені на громадскій дорозї, котрою ми їхали. Колись була се добра дорога, але через брак удержаня »сказила ся«, помимо що дерево і шутер під боком. Бог знає, де пан війт дїває увесь шарварок громадский, бо більше доріг в Гриняві нема! Але правда! пан їде все повозкою, то і не чує сих вибоїв та каменюк. Бо треба знати, що наш війт то не хто-небудь, але пан цїлою губою. Батько єго — то простий тесля — зайшов до Гр. з Угор і будував клявзи камеральні, а що був господарний, то і придбав собі троха ґрунтів, поклав в Шикманах двір, купив полонинку і доробляв ся майна. Син єго — то вже пан; вправдї полонину і ґрунти забрали жиди, але від чогож є ся війтом в Гр.? — Експльоатуючі дерево камеральне акцийне товариство т. зв. »Пруси« потребують війта і дають єму в підприємство вироблене і звожене ковбків на склад. За те вже не потребує журити ся тим, що ковбки і вода забирає мужикови ґрунт і нищить дороги та мости.

Заслугою пана війта є і се, що громада мала колись великі лїсові простороны. Мала, бо тепер не має і полишали ся лиш голі зруби та корчі, а дерево пішло до Черновець та на хати для жидів. Купило ся там нїби за якусь часть тих грошей, які громада дістала за лїс, полонину Мокринець; але раз она далеко і одна з гірших, а друге нема чим заплатити решти грошей і жид хоче відобрати єї назад.

(Конець буде).

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Чорткова
		6·50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
	1.35	8·50	з Кракова, Відня, Праги. Берлина
		10·25	з Ряшова, Любачева
		11·55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
		1·23	з Янова
	2·20		з Підволочиск, Копичинцїв на дв. Підз.
	2·35		„ „ на дв. голов.
		3·14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.
		4·40	з Самбора, Стрия, Сколього (1/5—30/9)
		5·11	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		5·35	„ „ на дв. голов.
	1·45	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		5·50	з Кракова
Ніч			
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачева
		8·04	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
		9·12	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
	12·15	9·20	з Чернівцїв, Букарешту
		9·25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)
	8·40	9·50	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова
	2·31		
		10·03	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		10·02	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. [illegible]
		10·20	„ „ „ на дв. голов.
		10·50	з Лавочного (Пешту) Хирова Калуша
		3·14	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
		8·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
	1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	2·09	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича
	8·30	8·40	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
	2·55		
		9·00	до Лавочного, Хирова, Калуша
		9·15	до Янова
		9·50	до Белзця, Сокаля, Любачова
		10·30	до Чернівцїв, Потутор
		10·40	до Тернополя, Потутор, дв. Підз.
	2·40	10·57	„ „ дв. гол.
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлю і сьвята
		2·15	до Брухович від 15 мая до 14. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачева
Ніч			
		6·10	до Станиславова, Жидачева
	12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1903. щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		7·10	до Сокаля і Рави рускої
		8·16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
		8·25	до Перемишля
		9·00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
		9·20	„ „ дв. Підзамче
		10·05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	2·51	10·30	до Іцкан, Чорткова
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	„ „ дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора
		5·50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє пояснень в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.